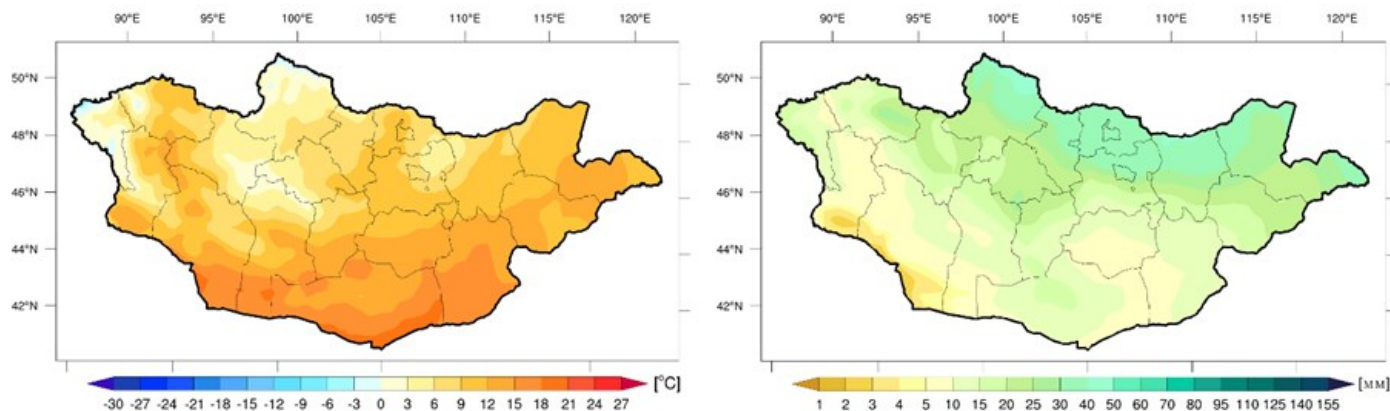

Манай орны 9 дүгээр сарын агаарын дундаж температур (1991-2020 оны дунджаар) Алтай, Хангай, Хөвсгөл, Хэнтийн уулархаг нутгаар 9°C (48.2°F) –аас хүйтэн, говь-цөлийн бүс нутгаар +12.1°C (53.8°F) –аас +19°C (66.2°F), бусад нутгаар 9.1°C –аас +12°C (48.4°F –аас 53.6°F) дулаан байдаг байна.

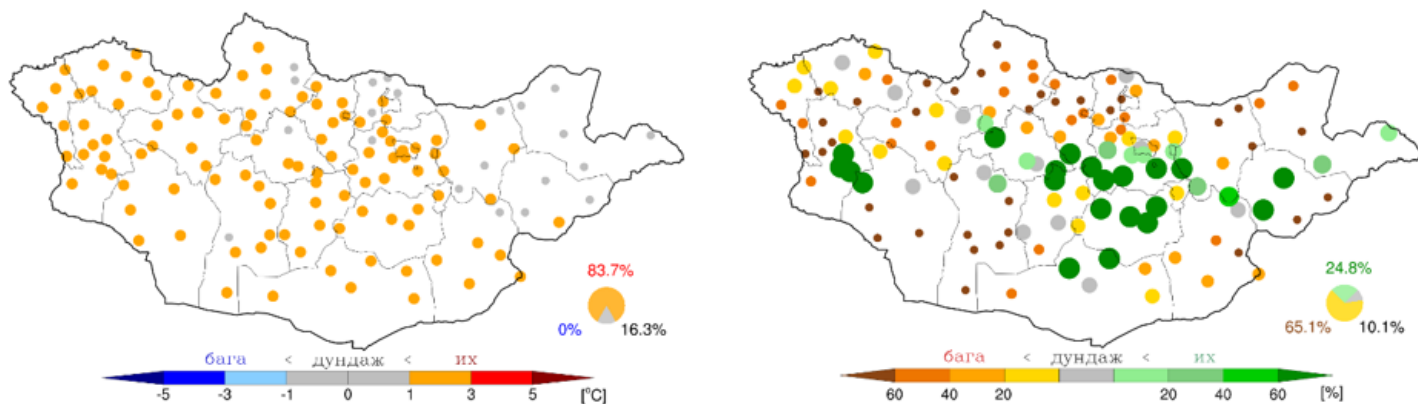
Монгол орны хэмжээнд 9 дүгээр сард ойролцоогоор жилийн нийлбэр хур тунадасны 9 хувь нь ордог. Тус сард төвийн болон нутгийн хойд хэсгээр 20.1-45 мм, бусад нутгаар 0.3-20 мм тунадас ордог байна.

Зураг 1. 1991-2020 оны 9 дүгээр сарын агаарын дундаж температур, нийлбэр хур тунадасны оронзайн тархалт

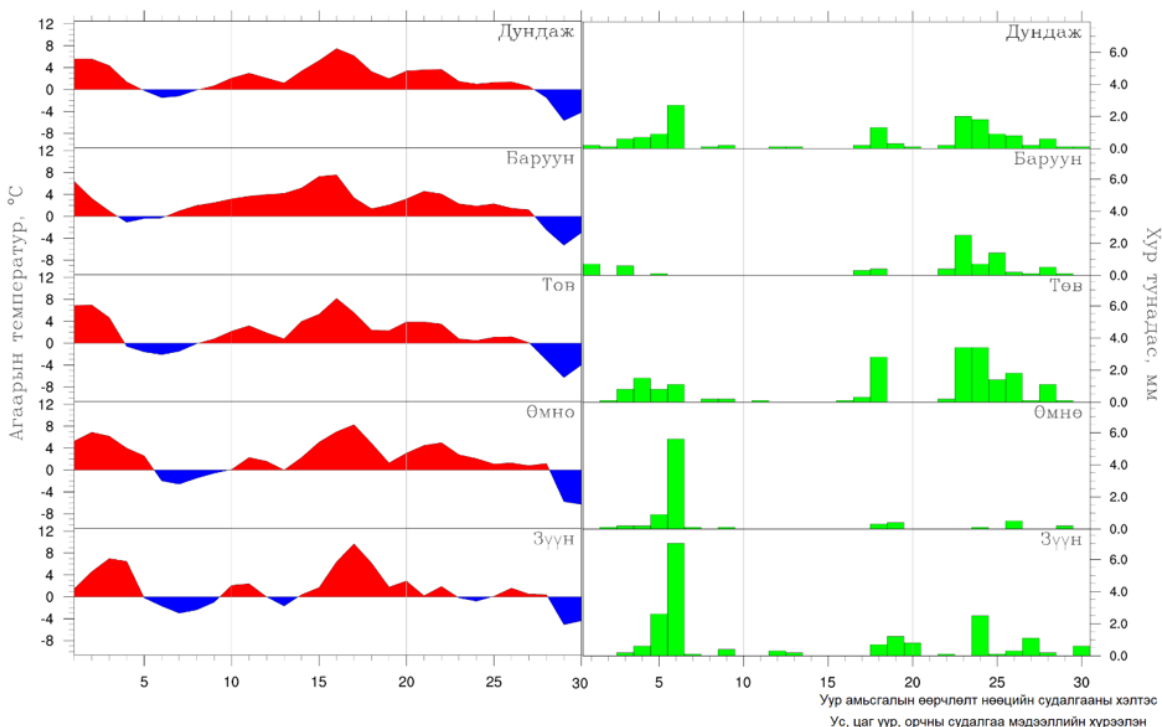
2026 оны 9 дүгээр сарын агаарын дундаж температур өмнөх жилээс 0.4°C-аар, ОЖД-аас 1.3°C-аар тус тус дулаан байсан ба 1940 оноос хойш тохиолдож байгаа 6 дахь дулаан сар болж өнгөрлөө. Сарын агаарын дундаж температурын ОЖД-аас хазайх хазайлтын оронзайн тархалтыг авч үзэхэд (Зураг 2) нутгийн дийлэнх буюу 83.7% нь +1.0-ээс +3.0°C-аар дунджаас дулаан, 16.3% нь дунджийн орчим байжээ.

Тус сард Монгол орны хэмжээнд дунджаар 13.9 мм хур тунадас орсон нь өмнөх жилээс 61.8%-иар, ОЖД-аас 18.8%-иар тус тус бага буюу 1940 оноос хойш тохиолдож байгаа 23 дахь хур тунадас багатай сар болж өнгөрлөө. Сарын нийлбэр хур тунадасны ОЖД-аас хазайх хазайлтын оронзайн тархалтыг авч үзвэл (Зураг 2) нийт нутгийн 24.8% дунджаас ахиу, 10.1% нь дунджийн орчим, 65.1% нь дунджаас бага хур тунадас орсон байна.

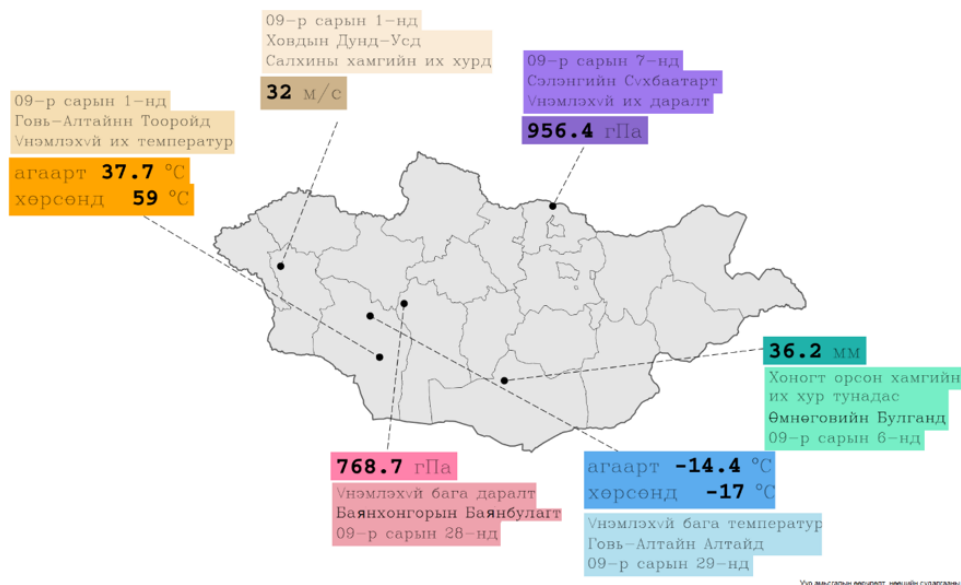
Зураг 2. 2026 оны 9 дүгээр сарын агаарын дундаж температур, нийлбэр хур тунадасны ОЖД-аас хазайх хазайлтын оронзайн тархалт

Монгол орны хэмжээнд болон дөрвөн бүсээр хуваан дундажлан тооцоолсон 9 дүгээр сарын хоногийн агаарын дундаж температурын явцыг авч үзэхэд (Зураг 3) нийт нутгаар сарын ихэнх хугацаанд ОЖД-аас $+2.5^{\circ}\text{C}$ -аас $+6.9^{\circ}\text{C}$ -аар дулаан байсан. Харин 1 болон 3 дугаар 10 хоногийн зарим хугацаанд агаарын температур ОЖД-аас -0.2°C -аас -6.3°C -аар хүйтэн байжээ. Хур тунадасны хувьд 1 дүгээр 10 хоногт өмнө болон зүүн, 3 дугаар 10 хоногт баруун болон төвийн бүс нутгуудад нутгаар харьцангуй ахиу хур тунадас оржээ.

Зураг3. Хоногийн агаарын дундаж температур, нийлбэр хур тунадасны ОЖД-аас хазайх хазайлт

Тус сард агаарын температурын үнэмлэхүй их утга Говь-Алтай аймгийн Цогт (Тоорой) суманд 37.7°C , үнэмлэхүй бага утга Есөнбулаг (Алтай) суманд -14.4°C хүрсэн. Хөрсний температурын үнэмлэхүй их утга Хэнтий аймгийн Галшир суманд 59°C , үнэмлэхүй бага утга Завхан аймгийн Цэцэн-Уул суманд -17°C хүрч хүйтэрсэн байна. Хоногт хамгийн ихдээ Өмнөговь аймгийн Булган суманд 6-ны өдөр 36.2 мм тунадас орсон. Харин даралтын үнэмлэхүй их утга Сэлэнгийн Сүхбаатарт 956.4гПа, бага утга Баянхонгорын Баянбулагт 768.7гПа хүрч тус тус ажиглагдсан. Салхины хурд хамгийн их нь Ховд аймгийн Дунд-Ус суманд 32м/с хүрсэн байна.

Зураг 4. Тус сард ажиглагдсан экстремаль утгууд